

Beperkte relatie tussen klinisch en persoonlijk herstel bij schizofrenie

ARTIKEL

LITERATUUR

- Eck RM Van, Burger TJ, Vellinga A, Schirmbeck F, de Haan L. The relationship between clinical and personal recovery in patients with schizophrenia spectrum disorders: a systematic review and meta-analysis. *Schizophr Bull* 2017; doi:10.1093/schbul/sbx088.

AUTEUR

ROBIN VAN ECK

E-mail: robin.van.eck@mentrum.nl

Waarom dit onderzoek?

De focus van de behandeling bij patiënten met schizofrenie ligt van oudsher op klinisch herstel. In de dagelijkse praktijk geven patiënten met een psychotische stoornis echter aan dat ze, ook als symptomen van psychose aanhouden, persoonlijk herstel kunnen ervaren. Nu de aandacht voor persoonlijk herstel in behandeling en beleid toeneemt, is het van belang te weten hoe klinisch herstel zich tot persoonlijk herstel verhoudt.

Onderzoeksvraag

Wat is de correlatie tussen klinisch en persoonlijk herstel bij patiënten met een schizofreniespectrumstoornis?

Hoe werd dit onderzocht?

Wij verrichtten een systematische review. Uit de gevonden studies werden correlatiecoëfficiënten van de relatie tussen klinisch en persoonlijk herstel verkregen. Vervolgens werd een meta-analyse uitgevoerd, waarbij gewogen effectgroottes werden berekend voor de samenhang tussen klinisch herstel enerzijds en persoonlijk herstel, hoop en empowerment anderzijds. Ook werd nagegaan of het verband afhing van het type symptomen: positieve, negatieve of affectieve symptomen.

Belangrijkste resultaten

Er werden 37 artikelen met in totaal gegevens van 6120 patiënten geïncludeerd. Er werd een correlatie van $r = -0,21$ (95%-BI: $-0,27$ tot $-0,14$; $p < 0,001$) gevonden tussen klinisch en persoonlijk herstel. Voor positieve symptomen was deze correlatie $r = -0,20$ (95%-BI: $-0,27$ tot $-0,12$; $p < 0,001$), voor negatieve symptomen $r = -0,24$ (95%-BI: $-0,33$ tot $-0,15$; $p < 0,001$) en voor affectieve symptomen $r = -0,34$ (95%-BI: $-0,44$ tot $-0,24$; $p < 0,001$). Kortom, er was slechts een beperkte relatie tussen klinisch en persoonlijk herstel. Psychotische symptomen hadden hierbij een nog kleinere samenhang met persoonlijk herstel dan symptomen van angst of depressie.

Consequenties voor de praktijk

Naast klinisch herstel is ook persoonlijk herstel belangrijk in de behandeling van schizofreniespectrumstoornissen. De processen die meespelen in persoonlijk herstel van de patiënt, zoals het hervinden van hoop, verbondenheid met anderen, identiteit en regie over het eigen leven, verdienen dus (meer) aandacht. Bovendien moet de rol van affectieve symptomen bij persoonlijk herstel niet vergeten worden.